

VILTIS

Lietuvių išeivių jaunimo žurnalas

Birgelio mėn.

Nr. 4 1935 M.

Kauro Pilies griuvėsiai.

Atsišaukimas.

Rugpjūčio 11—17 d. Kaune įvyksta Pasaulio Lietuvių Kongresas. Kongreso metu įvyks Užsienio lietuvių spaudos ir kultūros paroda. DULR savo atsišaukime prašo šiai parodai atsiųsti visų lietuviškų laikraščių, ėjusių ir dabar einančių. Taip pat įvairiausių foto nuotraukų iš lietuvių gyvenimo užsieny.

Brazilijos lietuvių ėjusius ir einančius laikraščius, išleistas knygas, kalendorius ir kitus spaudos leidinius bei įvairių rūšių nuotraukas šiai parodai ir būsimam užsienio lietuvių spaudos ir kultūros muziejui renka «Lietuvio» Redaktorius St. Vancevičius. Visi Brazilijos lietuviai, kurie turi senųjų numerių «Lietuvio» Brazilijoje (1929-30 m.), «Naujųjų» «Pietų Amerikos Lietuvio», «Garso» ir kitų Brazilijoje ėjusių laikraščių, kalendorių ar kitų spaudos leidinių įvairių fotografijų, prašomi atsiųsti, arba atnešti į «Lietuvio» Redakciją, rua Bandeirantes, 92 S. Paulo (Siusti caixa postal 1764 S. Paulo).

Kas negalėtų turimų laikraščių, fotografijų ar kitų dalykų minėti parodai ir muziejui padovanoji, tai gali juos paskolinti. Po parodos bus gražinta. Ypatingai pageidautinos foto nuotraukos iš lietuvių gyvenimo kavos, cukraus ir kitose fazendose, iš darbų provincijoje, kaip prie kelių tiesimo ir t. t. Persiuntimo išlaidos bus gražintos. Taip pat labai pageidautina fotografijos iš lietuvių organizacijų ir kolonijos gyvenimo 1926 iki 1931 metų bei tuometinių žemesnių lietuvių veikėjų, organizacijų valdybų ir kt. atvaizdai.

Mums visiems svarbu, kad ir mūsų kolonija bei jos kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas. Taigi, pasistenkime surinkti kuodaugiausia įvairių reikalingų eksponatų. Visus spaudos leidinius ir fotografijas prašoma atnešti, arba atsiųsti paštu, kaip galima greičiau.

«LIETUVIO» REDAKCIJA.

Jaunimui proga pasilinksminti

„Vilties“ S-gos Bom Retiro skyrius, š. m. lapkričio 7, 14, 21 ir 28 d., sekmadieniais, renkia linksmus šokių vakarus, Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes, 92.

Pradžią 7 val. vak. Pabaigą 12 val. nak.

GRIEŽ „VILTIES“ DŪDU ORKESTRAS.

J. Frizzo & Cía Bankiniai Namai.

Įkurti 1900 m. Rua Mauá Nr. 207;
skyrius rua 15 de Novembro, 41.
São Paulo.

LAIVOKORTĖS ir šamados į visą pasaulio šalis.

PINIGINĖS PERLAIDOS — siunčiamame pinigus į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis.

UŽSIENIU VALIUTĄ perkame ir parduodame geriausiomis kainomis.

INDELIAI IR EINAMOSIOS SAŠKAITOS Priimame indelius, mokame nuo šimčių ir teikiame knygeles (cadernetas).

Kalbame lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Teikiame informacijas raštu į provinciją.

REDAKCIJA rankraščius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų rankraščių savo lėšomis negražina. Už skelbimų turinį neatsako. Siunčiant Redakcijai korespondencijas, raštus ar laiškus, visada turi būti nurodyta siuntėjo vardas, pavardė ir tikras adresas.

Š A M A D O S

J. FRIZZO BANKINIAI NAMAI.

Isac Cogan tarpininkaujant, darome šamadas iš viso pasaulio šalių, už prieinamiausias kainas ir su pilnomis garantijomis.
Rua Mauá, 207 Tel. 4-3345 S. Paulo.

„VILTIES“ ŽURNALAS GAUNAMAS

Luz stoties kioske; José Paulino vaistinėje; prie Centr. Pašto laiptų ir kampo; rusų vaistinėje Mokoje, Menkaičio krautuvėje S. Annoj; „Vilniaus“ krautuvėje, rua Prates, 12; Baužio krautuvėje, rua Carmo Cintra; Kirilausko krautuvės Vila Anastazijoje, pas atskirus platintojus ir Redakcijoj, rua Bandeirantes, 92. SANTOS: S. P. R. stoties kioske.

Leidžia Br. Liet.
Jaunimo S-gos
„Viltis“
Centro Valdyba.

VILTIS

Redaktorius
St. Vancevičius.

Lietuvių Išeivių Jaunimo mėnesinis žurnalas -- „Vilties“ S-gos Organas.

1935 metų
Birželio m.

ADRĖSAS: „Viltis“ Caixa postal 1764, rua Bandeirantes, 92
São Paulo.
KAINA: Metams 8 mlr., pusmečiui, 5 mlr. Amerikos valstybėse — me-
tams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Lietuvoje ir kitur metams 15\$000 pusmečiui
8\$000. Atskiras nr. 1\$000.

Nr. 4
Eina 1 metai

Darbas -- gyvenimo prasmė.

Darbas — mūsų geriausias bičiulis, mūsų džiaugsmas, mūsų palaima ir gyvenimo prasmė. Jis parodo, kiek mes esame verti pasitikėjimo ir pagarbos, ar pateisiname savo laisvą būvimą, ar prisidedame prie vos smarkėjančio gyvenimo tempo ir pažangos. Žmogui kalėjimas yra didelė bausmė. Bet žmogus ją skaudžiau pajunta, kai kalėjime jam neduoda darbo, kad, invairių minčių kankinamas, jis pajustų aplinkumės klaidumą ir laisvės brangumą.

Rusų laikai paliko mums daug blogų paminimų ir pavyzdžių. Iš jų ypač išskirtinai ištižimas ir darbo negerbimas. Darbo gerbimas kultūringose tautose buvo didžiausioji dorybė, labiausiai vertinama tiek senovėje tiek visais kitais laikais. Daugelis mūsų dar ir dabar nevisai supranta darbo esmę. Mėgstame matyti juodadarbius ir baltadarbius. Ir pagal darbo rūšį gerbiame žmogų. Tačiau joks darbas, kad ir pats menkiausias ir paprasčiausias, žmogaus nežemina, bet jį kelia. Šiokį ar tokį darbą dirbtų žmogus, jis visados vertas pagarbos, nežiūrint, ar tat būtų gatvių šlavėjas, kumečio darbas, ar universiteto profesoriaus. Juk svarbu ne darbo rūšis, bet kaip jis nuveiktas. Sąžiningas gatvės šlavėjas, rūpestingai atlikęs savo pareigas, nuveikia naują darbą už išsiblaškiusį, netvarkingą, nepasiruošusį profesorių. Taigi, ne darbo rūšis žemina žmogų, bet netikęs darbo atlikimas, apsilaidimas.

Deja, gyvenime gana dažnai pastebima, kad kai kurių darbų tam tikri žmonių sluoksniai vengia, net gėdinasi, bijodami pasirodyti, lyg ir ne „gryno“ kraujo inteligentais. Pirmiausia tokių peiktinų pavyzdžių matome mūsų inteligentijos tarpe, žinoma, ne tikra prasme inteligentijos, nes tikras inteligentas visokį darbą gerbia, jokio darbo nevengia ir ne sigėdina. Turiameji inteligentai, dirbdami „baltą“ darbą, jau mano esą kitoki, negu jų „juodadarbiai“ broliai ar kaimynai. Atostogaudami, jie jau nenori eiti padėti namiškiams lauko darbų dirbti, jie gėdinasi, nes kaip jie „ponai“ gali pasirodyti su šake tvarte ar su žagre lauke. Vargšas ir pasigailėjimo vertas toks žmogus, kuris, pasisavinęs klaidingas puzūras in darbą, nesupranta, kad tie vengiami

„juodi“ darbai dar labiau jį augstintų kitų akyse ir jam pačiam duotų didelio dvasiško pasitenkinimo.

Su pagarba turime pažymėti, kad kituose kultūringuose kraštuose pačią smerktiną pavyzdžių reikia su žiburiu ieškoti. Štai, a. a. kan. Tomas—Vaižgantas, rašydamas savo inspūdžius iš Danijos, pasigėrėdamas pasakoja, kad ten žmonės nevengia jokių paprasčiausių darbų. Danų augstosios visuomenės moterys pačios aptvarko butus, eina in rinkas produktų pirkti ir pačios šeimininkauja vir tuvėse. Nuveikę dienos darbus, vakare jos virsta poniomis, priiminėja svečius ir pačios lanko pažįstamus. O pas mus? Mūsų aukstosios ponios, iš kurių kitos ima pavyzdžius, kasdieninio namų ruošos darbo nė piršteliu nepajaudina. Mūsų visuomenėje dar nėra prigijęs gražus, daniškas darbo gerbimo paprotys.

Gražus darbo gerbimo paprotys buvo ir senovėje, modernizmu nesugadintose tautose. Garsus dainius Homeras pasakoja, kad senovės graikų karalių dukterys pačios plaudavo visos šeimos ir net vargų skalbinius. Prieš kelis amžius, svetimų papročių neužkrėsta mūsų tauta, irgi augsta vertindavusi kiekvieną darbą. Viename XIV amžiaus dienoraštyje rašoma: „šiandien kunigaikštienė 4 valandą rytą padėjo tarnaitai Katrei melžti karves, o paskui virtuvėje pešti vištas. Vidudienį priiminėjo sevečius“. Ką pasakytų mūsų dabartiniai dabitos — augstosios ponios ir ponai, jeigu žinotų, kaip kukliai mėgo gyventi ir gerbė kasdieninį darbą mūsų senovės didžiūnai.

Darbas padaro gyvenimą prasmingą, saulėtą ir džiuginantį. Nuveiktas darbas duoda širdžiai džiaugsmo, nes žinome, kad ne veltui nuėjo mūsų gyvenimo dalis. Garsūs žmonės mums čia yra geriausi pavyzdžiai. Ne veltui sakoma, kad visoki išradimai, vertingiausi meno kūriniai iš autorių reika lauja ne tiek gabumų, kiek darbo. Gražiai mūsų darbą ragina dr. Vincas Kudirka savo „Laboroje“ „...kad tu nesupelytum ir neitum in kapa, be likusio ženkle, jog žmogumi buvęs“. Ir pats dr. Kudirka yra mums kilniausias darbštumo pavyzdys.

Šieną vežant.

Juk jis, gulėdamas mirties patalė, vis rašė, kūrė naujas tautos idėjas, fiziškai galutinai nusilpęs, dar savo miklia plunksna kėlė mus iš tautinio snaudulio ir plačiu mastu varė tautos žadinimo darbą.

Tinginių niekas nemėgsta ir visi nuo jų šalinasi. Juk tinginiai—tai visuomenės parazitai, kurie graužia sveikas gyvenimo šaknis, trukdo visokeriopą darbą. Tinginiams ir nenaudėliams skelbtina arši kova.

Džiaugdamiesi sunkiu ir kruviniu darbu atgauta laisve, pamėkime darbą taip, kad jis būtų mūsų palaima, gyvenimo prasmė ir žmogaus džiaugsmas. Per darbą mes sukursime gražią ateitį visai valstybei ir sau. Bet dideliems darbams nuveikti reikia būti stipriems, patvariems. Ugdykime savyje

jėgas, rūpinkimės sveikata ir fizišku auklėjimu ne tik vaikų, bet ir savo, nes nuo šio or ir kūno galiu pusiausvyros priklausyti visas mūsų nusiteikimas ir darbo našumas. Nusikratykime bloką, svetimų paliktų papročių ir pažiūrų į darbą. Žinokime, kad tik mūsų energija ir drėbas iškels mus iš pasaulio tautų viršūnes.

J. Senkus.

* * *

Reikšmingas Baltijos studentų bendradarbiavimas.

Jaunos Baltijos valstybės, jauni jų ir universitetai. Tiesa, estai ir suomai dar rusų laikais

Adolfs Ers.

Laikrodė.

Ad. Ersas — vienas iš žymesniųjų dabartinių Latvijos rašytojų. Jis didelis Lietuvos draugas. Yra parašęs įspūdžių knygą «Lietuva». Čia dedame vieną jo novelę.

Red.

Placenų Janis turėjo dvi poras kelnų. Jos buvo drožėtos, kaip valsčiaus seniūno, o pirktos pas vieną Daugpilio žydą. Abi poros jam gerai tiko. Dar jis turėjo pilką švarką, kuriam medžiagą perėitą rudenį pati motina išaudė. Bet labiausiai didžiavosi nauju sidabrinu laikrodžiu, kurį, grįždamas iš kariuomenės, parsivežė. Sakėsi, kad jį gavęs kaip dovaną už gerą šaudymą. Būdamas prie žmonių, jis kas penktą minutę pasižiūrėdavo laikrodin. Kas dar Triceniekuose turėjo tokį laikrodį, kaip Placenų Janis? Su auksiniais rodikliais ir dvigubais vožtuvais.

Visą žiemą laikrodžiui nieko neatsitiko, bet kai atėjo Velykos su šiltu oru ir supynėm ir kai

Janis apsivilko drožėtas kelnas, jis jam privirė daug košės. Prie supynių Janis susitiko su Zabulių Mare. Dėl jos buvo netekęs kelnų ir laikrodžio.

Taip jau atsitiko, kad iš smulkmenų išauga dideli dalykai.

Zabulių Marė jau turėjo keturiasdešimt metų ir į dvidešimtpenkiameitį Janį žiūrėjo maloniu žvilgsniu. Jai atrodė, kad Janis ją myli ir nemyli. Negalėjo suprasti: pereitoje talkoje jis buvo toks meilus, kaip katinėlis, prie jos lipo, kaip molis prie kastuvo. Bet Triceniekuose neseniai jau siautė sazirnių Gėle. Kaip tai suprasti? Visai galvojo. Klausė ir kaimynus, ar jie nežino, ką Janis apie ją galvojo. Metė ir kortas. Bet tikro atsakymo nebuvo ir nebuvo.

Pagaliau Marė nutarė eiti pas burtininkę. Reikėjo eiti tris kilometrus mišku, upės pakraščiais. Buvo jau vakaras. Kitu atveju Marei miške būtų baisu, bet dabar dėl Placenų Janio apie tai nebuvo laiko galvoti. Džiaugsmas, kad pagaliau viską sužinos, kojas padarė eiklias, kaip stirnos. Išėjusi iš miško, lange pamatė ugnelę. Jos širdis sudrebėjo — ten ji gyvena.

turėjo savus universitetus. Tačiau latviai ir lietuviai pirmąsias aukštąsias mokyklas įsteigė tik 1922 metais. Nuo pačios universitetų įsteigimo pradžios ligi šio laiko, juos baigė gana daug žmonių, kurie šiandien visose gyvenimo sferose užima gana aukštas ir atsakingas vietas. Vos atgavusios savo politinę nepriklausomybę Baltijos valstybės tuojau norėjo sieti į glaudų bendradarbiavimą. Tačiau tam trukdė įvairios politinės aplinkybės. Vis dėlto Pabaltijo studentija, nežiūrėdama jokių kliūčių, jau gana artimiai artimiau tarpusavy bendradarbiauja:

1923 metais Estijos mieste Tartu įsisteigė Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos studentų sąjunga, šiandien plačiai žinoma trumpu SELL vardu. Jau tuomet, kuriant šią sąjungą, visų keturių valstybių studentijos buvo pareikštas vieningas noras, kuo artimiau, kuo glaudžiau suburti visas Baltijos studentų jėgas bendram akademiniam darbui.

Jautri nesurambėjusi studentija aiškiai nujautė, kad jų valstybės, kartu iš po Didžiojo karo griuvusių gimusios, tik vieningai, sutartinai dirbdamos tegali gyvuoti. Per dvylika metų darbas ir šio šia kryptimi. SELL vis tvirtėjo, vis daugiau reikšmės bei pasitikėjimo įgaudama nė tik jų sudarančiose studentijose, bet ir tarptautinėje studentų sąjungoje.

SELL sąjungos darbui tvarkyti ir jį plėsti yra įsteigtas Centralinis SELL sąjungos biuras. Jis yra Estijoje, Tartu mieste. Beto, kasmet iš eilės vienoje iš SELL sąjungą sudarančių valstybių įvyksta gausios konferencijos, kuriose dalyvauja ne tik ofi-

cialūs studentų atstovai, bet ir dideli būriai ekskursantų. Šios konferencijos, tai gera proga vienienu su kitais arčiau susipažinti, susidraugauti. O tai svarbus reiškinys, nes studentija anksčiau ar vėliau užims atsakingas, vadovaujamas vietas. Gi asmeniškai pažintis dažnai ir sunkiausias kliūtis nugali tarpvalstybiniam gyvenime.

Gegužės 18 d. jau trečią kartą Kaune buvo susirinkusi SELL sąjungos konferencija. Lietuvos studentija sulaukė gausaus būrio, 130 studentų iš Suomijos, Estijos ir Latvijos. Konferencija posėdžiavo Kaune ir Klaipėdoje. Svečiai buvo artimai supažindinti su Lietuvos gyvenimu ir pasiektais laimėjimais. Jie patys savo akimis matė šiandien garsumo Klaipėdos krašto gyvenimą, matė lietuvių darbus ir pastangas atgaivinti lietuvišką dvasią tame krašte. Be to, studentijai buvo parodytas Klaipėdos uostas, gražesnės Lietuvos vietos, mokslo meno bei kultūros įstaigos ir papasakota apie Lietuvos kovas dėl Vilniaus.

Kaune konferencijoje Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos studentija nutarė dar labiau išplėsti Pabaltijo studentų tarpusavy bendradarbiavimą. Net buvo iškeltas sumanymas, kad vieno krašto studentai kitame krašte praleistų vasaros atostogas arba dar daugiau studentų keistųsi praktikos darbams.

Kaune buvusią konferenciją globojo Lietuvos švietimo ministeris prof. J. Tonkūnas ir universiteto vadovybė. Jos dalyviams buvo priėmus Lietuvos Prezidentas A. Smetona. Konferencijos dalyviai Vytauto Didžiojo muziejaus sode lyje pagerbė žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir ant Nežinomojo Kareivio kapo padėjo vainiką.

Prie kiemo vartų Marė su kleinku pabalde. Išėjo pati sen, sausa, kaip šakalys, naginės geltonumo oda. Įleidusi Marę, ji vėl užrakino vartus ir vedėsi ją vidun. Senė uždegė skalą ir įsižiūrėjo į Marės akis. Po to liepė atsisėsti ant lovos, kuri atsidavė pelėsiams ir kurioj blaškėsi įvairūs skarmalai ir duonos plutos. Prie lovos stovėjo spalvos nutekės stalėlit ir ilgas suolas. Sienos plyšyje, šalia degančios skalos karojo jau nudegusi. Ant tos pačios sienos kabėjo šv. Antanas su vaiku. Pusė lango buvo užkimšta skarmalais, grindys išpuvę ir nešvarios. Kai senė nusitraukė skarelę, pasirodė jau visi žili plaukai.

Pradžioje Marė bijojo sėstis ant lovos, bet kai burtininkė pasakė, kad kitaip neišsipildys prašavimas, ji sutiko ir atsisėdo. Padavusi burtininkei dešinę ranką, klausėsi jos pasakojimo.

Burtininkė liepė rytoj visą dieną pasninkauti, valgyti tik duoną su silke ir tris kartus sukalbėti «Sveika Marija». Po to ramiai atsigulti ir laukti, kas pasirodys sapne. Jie tai bus vyriškis ir duos gerti, tai jis bus išrinktasis bernužėlis.

— Bet jei smulkiau nori sužinoti, ką jis apie tave galvoja, — mokė senė, — tai kaip nors nu-

tverk mylimojo kelnes, užsimauk jas ir atsigulk. Tada jis galvos tik apie tave. Jei ir tai negelbėty, tad stenkis patogią valandėlę jam užmaiti savo kelnes. Tada jau niekas jo iš tavęs neatims.

Burtininkės nurodymų nuzdiuginta, Marė ėjo namo. Kitą dieną ji pasninkavo, kaip buvo nurodyta, o naktį taip ramiai miegojo, jog sapne niekas nepasirodė. Prakeikimas. Tą patį ji išmėgino kitą dieną ir naktį. Šį kartą sapne jai pasirodė bėras Žirgas. Tik prieš aušrą, antrą miegą bemiegant, Janis, nususukęs nuo Marės, ėjo pagal tvorą. Ir tai gerai. Dabar reikia tik rūpintis, kad jis visai nenueity. Savo didįjį ir svarbųjį sumanymą Marė nutarė įvykdyti per Velykas.

Stureniekuose pastatė supynes. Triceniekuose supynių nebuvo. Marė buvo įsitikinusi, kad Janis ateis į Stureniekus pasisupti. Ji visą Velykų šeštadienį vaikščiojo kaip apsvaigusi — tik Janis galvoje, kaip išalkusiam duona. Jos galveje šmėkštinėjo gerų ir blogų minčių. Ji norėjo tikėti burtininke ir sapnu, kad Janis jai priklausys, bet kartu bijojo ir prisiminė Stancelių Ignato žodžius, kad Janiui patinka Zirnių Gėlė.

(Bus daugiau).

Didvyriškas mažojo Paragvajaus karas su Bolivija.

Bolivijos valstybė palini Andų kalnus jautėsi suspausta iš visų pusių. Brazilija, Peru, Chili, Argentina ir Paragvajus apsupa ją. Visos kitos Pietų Amerikos valstybės prieina prie jūros. Paragvajus, nors yra žemyno viduryje, bet susisiečia su jūra didele upe. Kodėl gi Bolivija su jos dideliais mineraliniais klodais ir aliejaus šaltiniais, turi vargti be savo jūros pakraščio ir vežti savo gaminius per kitas šalis? Ji turi išsiplėsti — prasimušti į jūrą. Jai visai netoli iki Ramiojo vandenyno, bet Peru ir Chili yra tvirtos valstybės, ir kontroliuoja visą pajūrį. Tat ji nutarė prasimušti prie Paragvajaus upės kuria laivais galima lengvai susisiekti su Atlanto vandenynu pro Asuncion, — Paragvajaus sostinę, toliaus didele Parana upe pro Buenos — Aires. Tarp Bolivijos teritorijos ir to pakeidaujamojo didelės upės pakraščio tiesiasi tušti miškai, beveik neapgyventi, vadinami Chaco, ir siena per tąsias džiungles tarp Bolivijos ir Paragvajaus niekuomet nebuvo nustatyta.

Paragvajus atrodė visai silpna, maža valstybė tiktai su 800.000 gyventojų, vargiai dar atsigavusi si nuo nelygaus 1864—70 metų karo, kada diktatorius Lopez, atsisakydamas pasiduoti, atkakliai kariauvo su sujungtomis ir kelis sykius didesnėmis Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus kariuomenėmis. Tat Bolivija manė, kad ji visai lengvai galės pasiekti savo tikslą. Dar 1932 m. Bolivija išdidžiai giriesi, kad jos kariuomenė yra geriausia Pietų Amerikoje. Pasigyrimas buvo ne be pagrindo, nes jos kariai buvo mokomi, vadovaujami vieno vokiečių generolo ir turėjo naujausius ginklus ir lėktuvus. Su tvirta kariuomenę Bolivija pamažu pradėjo traukti Chaco miškus, pakeliui statydama daug tvirtovių, iš kur beliko tiktai 250 km. iki Paragvajaus upės ir jos tikslo. Ant popieriaus dalykas atrodė visai lengvas Paragvajus, ekonominės krizės prispaustas, turįs nuolatinės kariuomenės tik 5000 vyrų, nepakankamai apmokytų ir ginkluotų, be jokių tvirtovių, ką gi galėtų padaryti prieš puikiai išlavintą ir apginkluotą Bolivijos 80.000 vyrų kariuomenę? Tik į vieną dalyką neatkreipė dėmesio, būtent, į tvirtą paragvajiečių pasiryžimą. Tokia pat dvasia tebėra Paragvajui, kaip ir 1870 metais. Lopez paragvajiečiams buvo ne diktatorius, bet tautos didvyris, kuris turėjo geriausias ispanų ir guarani indėnų tautų savybes (šių tautų mišinys sudaro paragvajiečius). Jie yra išdidūs, pasiryžę, narsūs, patriotiški ir nenugalimi. Jie gali iškęsti didžiausius sunkumus; juos galima nukauti, bet ne nugalėti.

Priešui įsiveržus, visi nuo valdžios viršūnių iki ūkio darbininko įstojo į kariuomenę. Per savaitę Paragvajaus universitete nebeliko vyrų, ir tie kurie mokėsi užsieniose, tuojaus sugrįžo ginti savo

! turgų.

tėvynę. Valdžia neturėjo jiems visiems ginklų; jie ėiupo bet ką: kirvius, durtuvus, peilius ir stoji į kovą. Jie buvo nenugalimi. Be to, Chaco miškai buvo palankesni jiems, negu iš tolo atvykusiems nuo aukštumų Bolivijos vyrams, kurie buvo neįpratę kovoti miškuose ir dar atogrąžų slėnyse, kur siaučia karštis, ligos ir maža tėra vandens. Bet paragvajiečiai, žemumų gyventojai, su savo kirviais prasi-kindavo kelią per tankumynus, ir staiga puidavo priešą. Tenka pabrėžti įdomus sutapimas. Kai Bolivijos kariuomenė vadovavo vienas vokiečių generolas, didžiojo karo metu kariavęs prancūzų fronte, tai Paragvajaus kariuomenė vadovavo generolas Estigarribia, kuris, būdamas pulkininku, kariavo prancūzų kariuomenėje prieš vokiečius.

1933 m. gale pirmas Bolivijos korpus buvo sunaikintas, ir antras korpus netvarkoje pasitraukė. Kada Tautų Sąjunga įsimašė ir pasiūlė paliaubas, kilo nesusipratimas tarp Paragvajaus prezidento Ayala ir gen. Estigarribia. Prezidentas norėjo taikos, bet generolas įrodinėjo, kad neapsimoka laukti ir reikia toliau persekioti Bolivijos kariuomenės likučius ir, neleidžiant atsipeikėti, galutinai juos sunaikinti. Tuomet, Bolivija turės taikytis kaip Paragvajus pasiūlys. Bet paliaubos vis dėlto buvo paskelbtos, kurios užsitraukė 16 dienų. Tai buvo didelė Paragvajaus klaida. 1934 m. pradžioje karas vėl prasidėjo ir paragvajiečiai buvo atremti. Mat, per tą 16 dienų boliviečiai dieną ir naktį dirbo, stiprindami savo pozicijas, tvarkydami savo kariuomenę ir taikydami kelius. Seniau kelių Chaco kias te beveik nebuvo, reikėjo kirsti mišką linijomis ir jomis važiuoti, bet lietingu metu tie naujieji keliai pasidarydavo neišbrendami, ir jaučių vežimai pamaui uždavo sunkvežimius ir auto-nobilius.

Per šešis mėnesius paragvajiečiai negalėjo prasiskverbti per sutvirtintas boliviečių pozicijas.

Šis laikas labai brangiai kainuoja abiem šalims ir buvo daug aukų. Pagaliau paragvajiečiai vėl prasimušė ir užėmė vieną geriausių boliviečių tvirtovių. Toliau jau buvo sunku sulaukyti paragvajiečius, kurie, pergalingai apsvaiginti, prisirišę prie Chaco miškų pakraščio ir pamatę kalnuotą šalį, kur randasi aliejaus šaltiniai. Karas, kuris kilo tik dėl Chaco srities, jau virto pavoju Bolivijos aliejaus sričiai. Boliviečiai vis dar tebe laikėsi taisyklingos lauko strategijos, kuri nieko nereiškė miškuose. Boliviečiai įsikūsdavo, įsitvirtindavo, lyg lygiam lauke, bet paragvajiečiai, kuriems miškas buvo geriau žinomas, apsupdavo juos iš trijų pusių, o iš kitvartos pusės buvo didelė upė. Mažai kas persikeldavo per tą upę. Kareivių ir ginklų dauguma tekdavo paragvajiečiams. Todėl 1935 m. pradžioje be daugybės be laisvių, paragvajiečiai užbrogė daug karo manevrų, kurios jiems užteks kelioms mėnesiams.

Vanduo sudaro didelę problemą Chaco kare. Tai yra sausa vieta ir lietus lyja retai. Nuo troškulio kenčia abi pusės. Per pusrėčių metų, kaip tyčia, visai mažai lietaus tebuvo. Kuo gi tasai karas pasibaigs? Paragvajiečiai turėjo pirmenybę kariuomeni miškuose, bet prisirišę prie atvirų vietų boliviečių geresnė artilerija ir lėktuvai ima viršų. Bet geriausi Bolivijos kariai sumušti ir 30.000 yra nelaisvėje. Likusieji neprityrę. Generolas Es tigarribia, kuris tapo tautos didvyriu, yra puikus vadas, baigęs prancūzų karo akademiją St. Cyr, saiko, kol Paragvajus turės vyrų, tol jie kariaus ir niekuomet niekuomet nenusileis. Bolivija irgi dar nepasiduoda.

Bolivija turi daugiau vyrų ir pinigų — turi apie 4 mil. gyventojų, Paragvajus gi neturi nieko — varginga šalis. Bet be pinigų nesustabdo jų. Jos kariuomenė minta mėsa ir arbata, nes šių maisto dalykų yra daug šioje šalyje ir rekvizuojama iš ūkininkų, pas kuriuos dirba belaisviai. Nė vienas ūkininkas nesiskundžia, kad jam nemokama. Visi, kaip vienas, yra tvirtiausiai pasižė laimėti.

Juokelis.

Parinktos Mintys.

— Laikas yra toks brangus ir trumpas, kad jo negalima naudoti kam kitam, tik daryti gera.

— Nebūk, lyg vėliava, plazdenama, vėjo, ir nepr dėk darbo vis iš naujo! Ką esi pasiryžęs, ištesėk ligi galo.

— Pats didysis girteoklis yra tas kuris geria po truputi.

R. Striupas.

— Apie tautos apsišvietimo laipsnį galima

spręsti iš to, kaip ji elgiasi gatvėje. Kur yra nepadorumo gatvėje, ten yra ir namuose.

R. S.

— Negaila, kad žmogus gimsta ir miršta, kad jis praranda pinigus, namus, žemę — tai vis ne o nuosavybė. Gaila žmogaus, praradusio tikrąją savo nuosavybę: žmogaus vertės savoką.

R. S.

— Žinojama, įgija turtus, bet turtai nesuteikia niekam žinojimo.

R. S.

Naudokis jaunyste taip, kad jai tave palikus malonu būtų prisiminti.

R. S.

— Kaip girtina būtų, kad žmonės tiek mankštintų savo smagenis, kiek jie mankština kūną ir taip su įnirtimų siektų doros, kaip jie siekia pasimaginimų.

— Įdomu tai, kad žmogus išlieja daugiausiai asarų pačiu laimingiausiu laiku — kūdikystėje.

— Teisingumas vienintelis pinigas, kuris visam pasauliui yra imamas.

— Turėti to, ko norime, vadinasi turtingumu, o galėti be to apsieiti — galingumu.

— Niekada taip neklystame, kaip sakdami kitiems jų klaidas.

— Savimeilis visuomet pergyvena daugiau nusivilimų, negu tauri siela.

— Baltosios vandeninės lelijos dažnai slėpia savimi bedugnę.

— Pesimistais tampa silpnos sielos, kurioms reikia labai daug arba visai maža.

— Kada tamsta žiūri į gyvenimą piktai, tai neužmiršk, kad ir jis tamstai nedarys malonios išvaizdos.

— Verčiau šaukštas savo patirčių, negu bosas svetimų teorijų.

— Mokykis įvyta mokslą teikti kitiems.

— Jei moteris savo sielą taip prižiūrėtų, kaip veidą, tai jos grožį angelišku pavadinanti būtų maža.

— Kai moteris verkia apsimetus — galima juoktis, kai iš pykčio — galima gailėtis, bet kai iš meilės — galima ir pasikarti. Tik laimė, kad ji tokiu verksmu verkia tik vieną kartą savo gyvenime.

R. S.

«Light and Power» kompanijos, kuri teikia visam S. Paulo miestui elektros šviesą ir energiją, rūmai.

Ivairenybės.

PROFESORIUS ANTIMILITARISTAS.

Prancūzų profesorius Rena Žerenas už savo karžygiškumą buvo pakeltas į kapitonus ir gavo kečius ordinus. Karui pasibaigus Žerenas tapo griežtas antimilitaristas. Neseniai, jis persiuntė karo ministeriui savo mobilizacinę kortelę ir visus kariškio dokumentus.

— Jei prasidės karas, aš atsisakysiu paimti šautuvą į rankas pareiškė Žerenas.

Žerenas buvo patrauktas teisman. Teismas nusprendė atimti jam karininko laipsnį ir nubausti 8 paromis kalėjimo.

IR JAPONAI IEŠKO JŪROJE PASKANDINTO AUKSO.

Japonų narų komanda neseniai išvyko į Port-Arturo uostą. Ten nariai mėgins iškelti auksą, kuris buvęs per rusų japonų karą 1905 metais paskandintame rusų karo laive «Petropavlovsk». Šis laivas buvo paskandintas netoli įvažiavimo į Port-Arturo uostą.

BERNARDAS ŠOU PARDUODA SAVO GALVĄ.

Tūlas anglas atspausdino laikraščiuose laišką, prašydamas Šou perleisti jam savo galvą už 5.000 svarų sterlingų.

Tas anglas, tiesa, nereikalauja, kad Šou jam savo galvą tuojau atiduotų; jis sutinka palaukti, kol tos galvos savininkas baigs gyventi savo dienas ir

prieš mirdamas testamente jam savo galvą užrašys.

Įdomu, kad Šou ne tik nesupyko už tokį pasiūlymą, bet pradėjo derybas. Jam savo galva po mirties visai nesvarbu. Jam svarbiau pinigai, kurie ir po mirties bus reikalingi. Dėlto Šou nori, kad už jo galvą užmokėtų kuo daugiau.

RESTAURUOJAMAS SENOVĖS MIESTAS ISPANIJOJE.

Netoli Sevilijos, tebėra senovės romėnų Italikos miesto griuvėsiai. Šis miestas yra pirmas, kurį įkūrė romėnai Ispanijoje. Iki šio laiko į tuos griuvėsius niekas nekreipė dėmesio ir tiksliai praeitais metais, žymiesiems ispanų archeologams dalyvaujant, prasidėjo metodiški kasinėjimai.

Kasinėjimų rezultatai pranešė viską, kas buvo laukta. Jau dabar galima tvirtinti, kad Italikos miestas galės rungtyniauti su Pompėja. Dabar šis miestas atstatomas: jame plačios gatvės, puikūs statiniai, nepaprastai gerai išlikę šventyklos, portikos baseinai. Italikos miesto architektūra sudaro nepaprastai retą formą, kuri žymiai skiriasi nuo kitos tos Romos architektūros.

Savo diduma, Italika neuažesnė už Pompėją. Pompėjos pavyzdžiu, Italikos gatvėms ir aikštėms bus duota simboliniai vardai. Išilgai gatvių numatoma pasodinti topo ius ir kiparisus. tikslu priimti duoti antikos miestui didesnio meniško vaizdo.

KEISTA GYVENIMO TIKROVĒ.

Karalienei Viktorijai viešpataujant, Anglijā buvo iāleistas toks īsakymas: «Kas Jos Didybēs valdinj vyriškj pastūm s suardyti šeimos židinj, pasi naudojant pudra, baltu tepalu, īspanū medvilne, plieno gorsetais, krinolinu, bateliais su aukstomis kulnėmis arba kuriuo nors būdu paslēptais figūrās īskrypimais, bus teismo persekiojamas už raganiavimā ir naujoji santuoka bus pripažinta neteisēta!»

KIEK EUROPOJE SUVARTOJAMA ALKOHOLIO.

Paskutinėmis žiniomis alkoholinių gerimų kiekvienam gyventojui kasmet tenka: Prancūzijoje 35 litrai, Italijoje 28,03, Šveicarijoje 22,81, Austrijoje 10,71 Vokietijoje 5 ir Ispanijoje 3,96 litrai.

Kiekvienam Prancūzijos gyventojui tenka 148 litrai vyno, Italijos — 92, Ispanijos — 80, Portugalijos — 67, Austrijos — 15 ir Vokietijos — 4 litrai.

KOJOS NUPIOVIMAS DUOS PELNO.

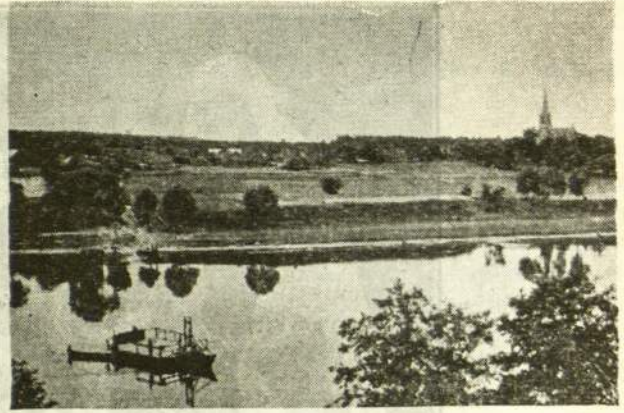
Vengrijoje (Debrečine), kažkokiam profesionalui vienakojui elgetai išlipant iš tramvajaus, buvusi nupiauta ir antra koja. Elgeta apskundęs tramvajų valdybą teismui ir pareikalavęs atlyginimo už savo koją. Bet pirmoji instancijoje teismas tramvajų valdybą īsteisinęs. Įdomus īsteisinimo motyvas. Atsižvelgiant, kad nuskriaustojo žmogaus profesija buvusi elgetavimas, teismas apskaičiavo, kad antros kojos netekimas gali jam tik padėti sau duoną susielgetauti, nes elgetai be abiejų kojų žmonės daugiau išmaldos duoda, nekaip elgetai su viena koja. Taigi, jo materialė padėtis, netekus antros kojos, pagerės, ir todėl tramvajų valdybai nebereikia visiškai primokėti. Kokių tik kurjoziškų sprendimų pasauly pasitaiko!

NIEKO MODERNIŠKO!

Pasaulyje nieko naujo nėra. Vienas amerikiečių mokslininkas W. F. Edgerton, po plačių studijų, nustatė, kad jau senovės Egipto buvo praktikuojamos bandomosios jungtuvės, kurios dabar kai kieno yra peršamos kaip ultramoderniškos. Jos jau buvo žinomos Ptolomėjų laikais, prieš 2000 metų. Jos įvykdavo be valstybės ir religijos intervencijos. Jungtavių susitarimas buvo laikomas teisėtas, kol susituokusieji sutardavo ir gyvendavo po viena pastoge. Susitarimas galėjo būti nutrauktas bet katro iš susituokusiujų pageidavimu. Be to, tais laikais buvo labai madoje ir jungtuvės tam tikram apibotam laikui.

DANGORAIŽY DIENA ILGESNĒ.

Apskaiciuota, kad saulei leidžiantis Žemės še

Nemunās.

šelis ant namų slenka pamažu, būtent, — vieną metrą per 8 sekundes. Tokiu būdu 300 metrų aukščio dangoraižy, viršūniai aukštai kasdien turi daugiau saulės šviesos, negu žemutiniai, nes iki jo viršūnės žemės šešelis nuslenka tik per 40 minučių.

Ryto metą viršutinį dangoraižio aukštą pirmieji tekančios saulės spinduliai pasiekia 40 minučių ankščiau.

Vadinas, aštuoniasdešimtmame dangoraižio aukšte diena būna 1 val. 20 min. ilgesnė negu pirmame.

* * *

V. Gytis

Ilgesys.

Plaukia, plaukia debesėlis

Į slaptinę, žydrą tolj.

Pietys vėjas pasikėlęs

Niūniuos dainą vargo broliui.

Plaukia, plaukia baltos būrės

Į tolimą rytų šalį...

Bet tu, brole, sparnų neturi,

Tu gimtinėn plaukt negali.

Man paskirta piktos mūzos

Čia pražūt tarp svetimų...

Kaip bangužė liausis užus

Aš keliausiu link namų.

Ak, gimtine, šventas krašte,

Nepasiekt tavęs oi, ne!

Nepadėt ten vargo našta —

Tik laukyt tave sapne.

* * *

Lietuvaitės tautiškais rūbai.

Vitarė.

Indijos politinė ir socialinė būklė.

(Pagal V. Surovą).

(pabaiga)

Tuo tarpu iš pradžios taikus judėjimas «bendradarbiauti» vietomis ėmė darytis audringo pobūdžio ir pasireiškė Šauri Šaura maištu su pririšimu anglų policininkų. Mahatma Gandi prisipažino moraliniai atsakingas už tą kraujo praliejimą ir nutarė nutraukti pasyvinį pasipriešinimą, pakvietęs visus žmones pasnikauti ir atgailauti. Netrukus jis buvo areštuotas ir pasmerktas penkeriems metams kalėjimo. Tautiniam judėjimui ėmė vadovauti Das, kuris pakvietė dalyvauti įstatymdavystės susirinkimuose, bet su tikslu abstrahuoti. 1923 metų rinkimuose liberalai, bendradarbiavimo su Anglija šalininkai stambioji buržuazija) buvo nugalėti. Svaradžistai, nenusileidimo taktikos šalininkai, gavo daugiau kaip pusę rinkimų vietų įstatymdavystės Susirinkime. Bet netrukus jis sušvelnino žymiai savo taktiką ir faktiškai nustojo abstrahuoti.

1924 metų vasario mėnesį Gandi buvo paleistas iš kalėjimo ir vėl kvietė boikotuoti įstatymdavystės Susirinkimą. Be to, jis pasiūlė, kad visi tautinio judėjimo dalyviai ir Kongreso nariai pasiimtų pareigą verpti kas mėnesį mažiausiai 2.000 medvilnės jardu. Gandi pasiūlymas tą kartą nerado buržuazinių elementų, vadovavusių anglų valdžios prieš indų patrijotus (pagal Ordinans Akt) svaradžistai susitarė su Gardi šalininkais. Vėl buvo

iškeltas obasis grįžti prie ratelio, rinkimų teisę ir netgi į Kongresą buvo duota tikintiems, kas apsiėmė dirbti fizinį darbą (pavyzdžiui, austi 2.000 jardu medvilnės per mėnesį), atstovai įstatymdavystės susirinkimuose turėjo taikinti netrukijos taktiką.

1925 metų kovo mėnesį svaradžistai išėjo iš įstatymdavystės susirinkimo ir jo pirmininkas Patel pareiškė, kad jis nustojo žmonių atstovybės bet kokio pobūdžio.

1926 metų rinkimuose svaradžistai nustojo savo mandatų dalies. Bendradarbiavimo su Anglija šalininkai gavo daugumą. Įstatymdavystės susirinkime svaradžistų grupė (40 atstovų) atsisakė nuo obstruktavimo ir perėjo prie taktikos nesusitaikomos, bet «parlamentinės» apozicijos. Po Daso mirties (1926 m. partijai ėmė vadovauti Pandi Motilal-Negru. Jam vadovaujant svaradžistai sudarė bloką su kita parlamentine grupe — nacionalistais ir nuo to akymirksnio opozicinė dauguma nevaisin gai kovoja Indijos valdžią karikatūriname parlamente.

1919 metų konstitucinis įstatymas buvo numatęs skirti praėjus dešimčiai metų tam tikrą komisiją peržiūrėti Indijos konstituciją. 1924 metais įstatymdavystės Susirinkimas pareikalavo neatidėdumo tos komisijos paskyrimo. Bet tik 1927 metais vice karalins, lordas Irvinas, pranešė, pagaliau, apie sudarymą Saimono komisijos, susidedančios vien iš anglų, kurį turėjo paruošti konstitucijos reforma

193) - tiems metams. Indusų visuomenės mintis buvo vienbalsiai pasipiktinusi komisijos sudarymo būdu ir visos komisijos partijos — kaip šalininkai, taip ir priešininkai bendradarbiavimo su Anglija nu tarė paskelbti jį boikotą. Taip pat pasisakė Tautinis Kongresas 1927 metų gruodžio mėnesį, susirinkęs pirmą kartą su pirmininku Musolmonu. Musolmonų lygos mažuma, o taip pat kurie liberalai, pariai ir «nebramanai» pasisakė už bendradarbiavimą su komisija.

Atvykusi į Indiją (1928 metų vasario 3 dieną) Saimono komisija buvo sutikta gedulo streiku (Chartel), kuriame tačiau dauguma musulmonų nedalyvavo.

1928 ir 1929 metais visas politinis gyvenimas susiūrė kovoje Tautinio Kongreso prieš Saimono Komisiją. «Parlamentas» visiškai pasidarė nieku. Tautinis Kongresas paskyre savo paties komisiją konstitucijos peržiūrėjimui, vadovaujamą Motilal Negro. Jos išdirbtas projektas buvo pateiktas tarppartiniam pasitarimui 1928 m. gruodžio mėnesį Kalkutoje, trysdešimts tūkstančių dalyvių suvažiavotį dieną į Tautinį Kongresą.

Motilalo Negro projektas satiko grįžtą opoziciją iš skaitlingos jaunųjų frakcijos vadovaujamos Jagavallal Negro komisijos pirmininko sūnaus. Mahatma Gandhi pasiekė kompromiso tėvo ir sūnaus tarpe: Negro projektas buvo priimtas, bet jo priešininkai buvo pasilikę teisę skelbti šalyje savo pažiūrą; be to, buvo nutarta kreiptis į Angliją ultimatyviai reikalaujant duoti Indijai 1929 metų gruodžio 31 dienai «dominiono» teisę; jeigu Anglija neišpildys to reikalavimo tai 1930 metų sausio 1-ą dieną turėjo prasidėti kova dėl visiškos laisvės, atsisakant nuo bendradarbiavimo, pasyvinio pasipriešinimo ir «pilietinio neklusnumo». Negro projektas buvo pagrįstas Australijos ir pietų Afrikos konstitucija ir per tai netraukė santykių su Britanijos Imperija. Jis teikė kai kurį patenkinimą musulmonams, užtikrinamas jiems proporcinę atstovybę. Žymi musulmonų organizacijų dalis pasisakė už jo priėmimą.

1929 metais buvo tęsiama kampanija prieš Saimono komisiją; Charteles, manifestacijos. Valdžia įnešė į didžiųjų Įstatymdavystės Susirinkimą projektą Įstatymo apie naujas išimtinias priemones (administracinis išsiuntimas, ir streikų uždraudimas). Svarstant tą projektą 1929 metų pavasarį į Įstatymdavystės Susirinkimą buvo miesta bomba. Vicekaralius tuojau pat įvedė dekreto keliu išimtiną stovį. 1929 metų kovo mėnesį 31 swardžistai ir profesinių sąjungų vadai buvo apkaltinti «komunistiniu sąmokslu» (tik apie 10 iš jų teoretiskai prijautė komunistam).

Paskutinysis Tautinis Kongresas, susirinkęs lagoroje 1929 metų gruodžio mėnesio pabaigoje ruošė: kad Anglija neatsakė į ultimatumą ir nerodo jokio noro suteikti Indijai Dominiono konstituciją, paskelbė Indijos nepriklausomybę, pasiūlė visiems

atstovams apiešti Įstatymdavystės Susirinkimą ir įvedė savo vykdomajam komitetui organizuoti «neklusnumo» judėjimą.

Tas judėjimas prasidėjo 1930-ųjų metų pavasarį druskos monopolio boikotu.

Visi aprašyti įvykiai buvo, daugiausiai, Britanijos Indijoje. Bet suprantama, Indusų patrijotai, demokratai, dažnai tiek socialistinio atspalvio negalėjo ignoruoti būklės indusų kunigaikštystėse, užimančiose apie trečią dalį visos teritorijos. Tos kunigaikštystės surištos eile sutarčių su Anglija. Faktiškai jos yra anglų protektorate, vykdomame per «rezidentus». Kai kurios iš jų yra visai suverenūs vidaus reikaluose. Kitos yra Anglijos kontrolėje. Trečiose anglų valdžios atstovai daro teismus ir bendrai kišasi į vidaus reikalus. Keturiose pietinėse kunigaikštystėse yra atstovavimo įstaigos (Mašor, Baroda, Travankor, Košin). Bet didelė dauguma valdoma radžų despotiškai ir be kontrolės. Tie kunigaikščiai yra tautinio išsiliosavimo judėjimo priešininkai ir nenori pripažinti bendros indusų valdžios, skaitydami susirišusiais tik su Britanijos vainiku. Negro projektas siūlė palikti radžas jų vietiniuose sostuose, tačiau su sąlyga, kad jie įsivesų parlamentinę tvarką ir, nutraukę savo betarpiškus santykius su Anglija, prisidėtų prie vienos Indusų valstybės Federacijos.

Europoje išsiplatinęs manymas, labai palankomas Anglijos, kad Indija neįstengia pati valdytis, ir kad autonomijos greičiausia pasėka, o tuo labiau nepriklausomybės, būtų tarptikybė, tarprasinė ir tarpkasinė kova, ir, be to «subirėjimas» Indijos į 600 nepriklausomų valstybių. Anglija, pagal tą pažiūrę, jungia Indiją prie vakarų civilizacijos gerovių, naikina pražūtingus prietarus (našių deginimą, jungia šalį ir paliko vidujinę taiką.

Mes matome, kokia «civilizacijos gerovė» vi sa 19-ą amžių. Ir iki šiol Anglijos politika turi galvoje, pirmiausiai, Britanijos kapitalistų ir Anglijos biurokratijos reikalus.

Dėl «subirėjimo» į savistovias valstybes, tai tos 600 arba 700 kunigaikštystės yra ir dabar, ir valdosi kiekviena savaip patvaldžių karaliukų, ir indusų patrijos tai visai teisingai tvirtina, kad jokio pablogėjimo nebus jeigu sutartys, rįšančios radžas su anglų karaliumi, bus pakeistos federacine su tartimi su indusų donionu, ypatingai jei drauge kunigaikštysčių vidujinės režiūmas bus sudemokratin-tas.

Tikybinaiai nesutikimai, pasidarė sudėtingesni dėl socialinių konfliktų, iš tikrųjų apunkina tautinį judėjimą. Musulmonai nekenčia induistų, kaip pagonių, ypatinga: už jų karvės kultą. Induistai va dina šventvagyste to šventojo gyvulio kraujo praliejimą, ir bendrai gaiviųjų daigojimą. Dėl to vyksta laikas nuo laiko gatvinės muštynės. Be to, musul

men i, užkariautojų ainiai, daugiausiai žemdirbiai ir kaimiečiai, bijo kad indistai palaipsniui sugriebs į savo rankas pramonę ir administraciją ir išstums iš vadovaujamų vietų musulmonų mažumą.

Bet, reikia pasakyti, kad anglų politika (ir 1919-tų metų konstitucija) buvo iki šiol nukreipta ne taikymui, o išskyrimui musulmonų ir induistų, iki pat provokacinių kurstymų gatvinių muštynių.

1920-tais metais Gandi pavyko, dėl asmeniškų bičiulystės su broliais Ali, musulmonų judėjimo vadais, gauti musulmonų masių paspirtį. Paskui konfliktai vėl prasidėjo, paaušdami ypatingai per rinkimų kompanijas. Kaip mes jau pasakėme.

Negrų konstitucijos projektas buvo numatęs eilę musulmonų mažumos teisių užtikrinimų.

Kastiniai ir rasiniai pasidalinimai, buvimas 50 milijonų parių, žinoma, taip pat yra žymia kliūtimi.

Anglų valdžios atstovai remiasi netik radžomis: jie stengiasi taip pat remtis pariais, kurie kartais neatsisako palaikyti juos prieš braminus.

Bet vis tik kastiniai skirtumai palaipsniui užleidžia vietą klasiniams ir partiniams pasidalinimams. Tautiniai revoliuciniame judėjime ryškiau arba ne taip ryškiai reiškiasi dvi srovės: buržuazinė ir darbo srovė. Žemės savininkai ir buržuazija, vadovaujami politinių vadų senųjų kadru, tenkinasi reikalavimu autonomijos (Imperijos ribose) ir grynai politinių reformų.

Mahatma («Didžioji Siela») Gandi reiškia labiausiai, kaimietijos ir amatininkų siekimu. Pasvyvinio pasipriešinimo apaštalas, «Indusų Kristus», kaip išsireiškė Romen Rollan, jis yra vienu iš įdomiausių ir labiausiai patraukiamų indusų judėjimo asmenų. Gaila, mes negalime sustoti smulkiau prie apibūdinimo to mistiko, indusų galvotojų Damakryš no ir Vivekando įpėdinio tikiškinės filosofijos ir moralinės išvaizdos, esančio ir nenuilstamo politinio veikėjo ir organizatoriaus.

Darbininkai, vadovaujami jaunosios inteligentijos kartos su Jagavarlal Negru priešakyje, reiškia reikalavimus didelių socialinių reformų. Jagavarlal Negru labiausia pasitiki darbininkų suorganizavimu.

Smulkias žinias apie darbininkų klasės būklę ir apie darbininkų judėjimą, pagal Tarptautinio Darbo Biuro davinius, galima rasti neseniai išėjusio profesoriaus Andre' Philip knygoje «L'Inde moderne», librairie Felix Aloan.

Būtų klaida priskirti juos Kominterno žinion iš tikrųjų, tai savotiški indusų socialistai liaudininkai, reikalauja, pirmoje eilėje, agrarinės reformos ir tautinės nepriklausomybės.

Atvykęs į pastarojo Tautinio Kongreso atida

rymą, 1929 tų metų gruodžio mėnesį, Jagavarlal Negru buvo triukšmingai sutiktas didžiulių žmonių minių ir išrinktas pirmininku. Savo kalboje jis iš pradžių pripažino kas reikia «praėjusios kovos gigantams», bet pareiškė, kad dabartinė karta žiūri į savo uždavinius kitaip. «Europos viešpatavimui, — pareiškė jis paskui, — ateina pabaiga. Ateityje Azija ir Amerika turės didžiulės reikšmės». «Žinoma, civilizacija negali sutikti su siauru tautišku. Ji numato tautų bendradarbiavimą. Bet Indijos nepriklausomybė nėra priešinga tam idealui. Nepriklausomybė reiškia pasiliuosavimą iš anglų viešpatavimo ir Britanijos imperializmo. Paskui Indija noriai dalyvaus pasaulinėje tautų vienybėje... Iki tol, kol viena šalis viešpataus kitoje, kol viena klasė išnaudos kitą, lygsvara nebus galima, nes tęsis kova vardan nuvertimo esamos tvarkos. Nei imperialistai nei kapitalizmas negali užtikrinti taikos».

Savo kalbos pabaigoje J. Negru pareiškė esąs respublikonas ir socialistas. Pripažindamas kad Tautinis Kongresas negali priimti socialistinės programos, jis kvietė jį vis tik «nustatyti aukoti žmogų pinigams», ir iškėlė kaip artimiausiu reikalavimų paraginimą organizuoti pramonės darbininkams (kuriems ateityje teks paimiti į savo rankas pramonės valdymą), darbininkų įstatymdavystės agrarinę reformą ir koperacijos išvystymą.

G. Faustas.

Viltis.

Sunėrę mes tvirtas rankas,
Suvieniję jaunas jėgas
Mes stosim į darbą kaip vienas.
Vienatinis mūsų noras: —
Ugdyti kas gera, kas dora,
Prablaiviuti mūs ūkanų dienas.

Uždegti mūs brolių krūtine
Nemirštama meilė tėvynės
Ir gimtąją kalbą mylėti.
Nesvyruoti lyg nendrė nuo vėjo
Bet skleisti šventąsias idėjas,
Ir lietuvių vardo neišsivadėti.

Dirbant šį darbą naudingą
Tėvynė bus amžiais dėkinga,
Mūs ateitį laimins Kūrėjas.
Suvienykim mūs kilnias mintis.
Vadovas mūs — Žydrioji «Viltis»...
Tad pirmyn! Takais pranokėjų!

Prez. Alves,

20. 12. 934.

Cheminis karas.

Dar ne visai seniai, pats Duče (Musolini) sakydavo: «Karas žmonijai tas pat, kas moteriai moterystė». Ir iš tiesų matom, kad žmonijos civilizacija visuomet lydima buvo ginklų žvangėjimu. Visi žmogaus išradimai bei sugalvojimai šiuo atveju pritaikomi jau nuo pat pirmųjų laikų karo tikslams. Šiandien į naujų ginklų tarpą žmogus įtraukė ir dujas, kurios didelės pažangos dėliai aviacijoje turi svarbos ne tik kariaujantiems, bet ir šiaip ramiems gyventojams. Bet jei dujos, sulig savo ypatybių, gali daryti žmonijai žalos, tai iš kitos pusės, tos pat dujos, gali jai ir naudingos būti. Cheminis gi karas dabartyje (ne karo laiku) pavirto į nenuilstomą dvikovą tarp pačių chemikų, kurių visos pastangos sukonzentruotos į puolimo ir apsigynimo galimybes.

Bet kas gi yra tos dujos? — Dabartiniu laiku šis pavadinimas pakeičiamas kitu, butent į «cheminio karo priemonės» arba «cheminiai agresyvai». Šių agresyvių substancija gali būti grynai dujų pavida-
dalo, skysta arba kieta, — šiuose dvejuose paskutiniuose atvejuose substancija paverčiama į garą, lašelius arba smulkutes daleles, — jų užtenka, kad padaryti sunkesnių ar silpnesnių žmogui sužalojimų, vidujinių arba išorinių, arba tik suerzinti kvėpavimo bei regėjimo organus

Pat karo pradžioje buvo vartojamos substancijos grynai dujinės ir tuo aiškinama, kad visiems cheminiams agresyvams duotas dujų pavadinimas, nors jie ir nevisuomet būdavo dujų pavidalo.

Dabar žinomų dujų klasifikacija paremta atsižvelgiant į jų fiziologinį žmogaus kūnui veikimą. Todėl skiriame dujas užtroškinančias, nuodijančias, išsukiančias ašaras, čiudymą, arba veikiančias į odą.

Nežiūrint į tokį įvairių dujų ypatumą, (kiek liečia jų pritaikymą karo tikslams) — butent, skirtingą veikimą, įvairių gamybos būdą, vartojimo patogumą, ir įvairius būdus apsigynimo nuo jų, skaičius šiuo laiku karo tikslams vartojamų dujų nėra per didelis ir praktikoje nepervirėja tuzino.

Iš dujų labiausiai žinomos šios: fosgenas (užtroškinančios), ypritas (užtraukiančios pusles ant kūno), strichnininės (erzinančios) ir chloro junginio dujos (išsukiančios ašaras).

Būdas apsigynimo nuo dujų gali buti suskirstytas į rūšis: 1) individualinis apsigynimas, kuris turi tikslą apsaugoti atskiro žmogaus kvėpavimo organus, regėjimą bei klausos aparatą (priešdujinių kaukių pagalba) ir olą (pagalba tam tikrų įtaisytų rūbų); 2) kolektyvinis apsigynimas, kuris turi apsaugoti ne tik atskirus asmenis, bet ir medžiagą (o taip pat ir gyvulius, jei galima) nuo dujų veikimo už puolimo srityse

Priešdujinių kaukių yra įvairių rūšių:

Lietuvos šaulių būrys.

1) kaukės skirtos moterims, seniams bei vaikams (vadinamais paprastai šalies gyventojais) neturi kitokio tikslo, kaip tik leisti asmeniui, kuris ją vartoja, apsaugoti nuo kenksmingo dujų veikimo tiek, kiek reikalinga, kad apėidus savo gyvenamą vietą, pasiekti kolektyvinio apsigynimo centrus. Pagal savo vartojimą tokios kaukės turėtų būti labai patogios, paprastos konstrukcijos ir be to dar pigios. Visos tokios gyventojams skiriamos kaukės, prieš įsigijant, turi būt patiektos tam tikroms karo įstai-goms, kad patikrinus, ar jos atitinka statytiems tikslams.

2) kaukės skirtos gyventojams padedantiems karo operacijose (kurie laike dujų atakos turi atlikti savo pareigas) ir rezervo jėgoms turi būt daug didesnio atsparumo, negu anksčiau minėtos.

3) kaukės skiriamos veikiančiajai armijai turi jau turėti galingus filtrus prieš cheminius agresyvus.

Ramus gyventojas, manydamas, kad įsigijant reikiamo didumo priešdujinę kaukę, jau atliko savi pareigą ir pakankamai save apsaugojo, labai klystų. Ko gi trūksta? — Ugi vieno dalyko, ir labai svarbaus, butent, prityrimo kaukę vartojant, kuris yra vienodai svarbus visiems, — ar tai ramiems gyventojams, ar tai rezervams, ar tai kovojantiems, nes kiekvienu momentu gali atsirasti reikalingas kaukes pavartoti. Tikrenybėje gi, kaukės vartojimas nekuriamais atvejais, kaip tai, negalimumas atlikti tam tikrus būtinius reikalus (pavizdžiai: vaikyti, gerti, rūkyti) turi savo nepatogumų ir be reikiamo prityrimo. asmenys, kurie dėvi kaukes, tokiais atsitikimais priversti jas nusiimti.

Klausimas, kuris statomas šiuo reikalu: ar kaukes pakankamai apsaugoja nuo visų šiuo laiku vartojamų dujų? Čia galima pasakyti, kad kaukių filtrai neleidžia prasiskverbti visoms dujoms, išskiriant angliarūškities junginius; bet šios rūšies dujos dėl savo lengvo išsisklaidymo, nebuvo vartojamos karo lauke. Dabar jau ir prieš šį nudingiausių karo agresyvių atrasta ji neutralizuojanti priemonė ir apsaugojimui nuo šių dujų su pasekme vartojamos kaukės su «universaliniu filtru».

Vertė V.

Žymaus muziko jubiliejus.

Kas nedainuoja ar negirdėjo: «Lietuviais esame mes gimę», «Plaukia sau laivelis», «Kur bakažė samanota», «Geležinio Vilko maršą», «Marš, marš, kareivėliai» ir kt. skambias, jaukias lietuviškos dvasios dainas? Kas tai per dainius, sėkmingai paskleidęs melodingas gaidas, nepaliaujamai skambančias tautoje. Tą dainių, manau, kiekvienas žino St. Šimkų esant.

St. Šimkus gimė 1887 m. sausio 23 d. Motiškų sodžiuje, Seredžiaus valčiuje, mažžemųjų šeimoje. 9 metų pradėjo mokytis muzikos pas vietos vargonininką, toliau pas Naujajį Kaune. Jau 13 metų pradėjo vargonininkauti Ciobiškyje, Krokialaukyje, Skirsnemunėje. 1905 m. įstojo į Vilniaus muzikos mokyklą. Tų pačių metų rudenį įstojo Varšuvos konservatorijon, kurią baigė 1908 m. (vargonų skyrių). Tą pat rudenį įstojo Petrapilio konservatorijos kompozicijos skyriun, kurį baigė 1914 m.

Visą šį laikotarpį, dar bestudijuojant, atostogų metu eina platus St. Šimkaus veikimas po visą Lietuvą. Kur tik yra būrelis lietuvių, norinčių dainuoti, ten plačiai skamba ir St. Šimkaus vardas. Jo energinga vadovybė palyginti per trumpą laiką, per keletą savaitių, ir susibūrusių, dažnai bemokslų dainininkų padaro darnų chorą. Geriausiai apie tai papasakoja patys St. Šimkaus choristai (Garliauskai): «Skirsnemuniečius St. Šimkus sužavėjo pirmą sekmadienį, 15 m. amžiaus grodamas vargonais ir giedodamas. Per vieną mėnesį jau surinkęs bažnytinį chorą ir išmokinęs keletą mišių ir kelioliką giesmių... Nuovargis ir rudens lietus jo neįveikdavo, sukūręs naują dainą, giesmę, eidavo pas choristus ir ten dirbdavo, kol išmokindavo. Choristai buvo taip išlavinti, jog ir šiandien drausmės supratimu (nors keli liko ir pasenę), bet yra išskiriami iš kitų dabartinių choristų: «tai Šimkans giedorius» — su pagarba nurodoma.

Tas prakaitas, tie šlapi dėvė, treji marškiniai, kuriuos nugręžt buvo galima nuo prakaito, mo kant giedorius, tai pavyzdys ir pasiaukojimas darbui. Šimkus ne tik buvo pas mus vargoninku, bet ir spinduliavo į visuomenę tikrąja lietuviškąja dvasia, kėlė tautinį susipratimą kiek galėdamas» (Garliauskas).

Tačiau kas bekalbėti apie chorų ir dainos reikšmę mūsų tautiniam atminimui: tatau viena iš stipriausiųjų priemonių kovoti slėgiamai tautai, trokštančiai žūt būt numesti nuo savęs ilgametį jungą. Toje kovoje muzika — jos geriausias padėjėjas: ža dindama patriotinius jausmus, ji dešimteriopai padidina šalies jėgas; dėl savo nekaito, bent paviršutiniškai, charakterio daina gali išsisukti nuo tiraniškos valdžios cenzūros. Tatau labiausiai teisinga, kal-

Lietuviškos vestuvės.

bant apie Šimkaus dainų ir chorų reikšmę tautiniam mūsų atminimui: jo energijos dėka apylinkėse suskambėjo lietuviškoji daina, subūrė lietuvius bendran darban, davė pajauti savo vienybę lietuviams ir sužadinti tautinės sąmonės bangą. Ką neuždegdavo ir neuždega iškilminga, tvirta ir ugninga «Lietuviais esame mes gimę». O gražiai harmonizuotos liaudies dainos išspaudė ne vienam lietuviui ašaras, džiaugsmą ir susipratimą!

Pasauliniam karui prasidėjus, St. Šimkus Lietuvių Draugijos Nukentėjusiems nuo karo šelpti deleguojamas Amerikon aukų rinkti. Amerikoje gyvena 5-rius metus, lanko lietuvių kolonijas su prakalbonis, ruošia koncertus, mokina chorus. 1917 m. pradeda ten leisti muzikos žurnalą «Muzika», plačiai dalyvauja muzikos darbe, vadovauja muzikos draugijose. 1920 m. grįžta Lietuvon. Jo iniciatyva įsteigiama Klaipėdos konservatorija, kur išauklėtas gražus kadras jaunų lietuvių muzikų. Užsidarius Klaipėdos konservatorijai, St. Šimkus tampa operos dirigentu, paskum pereina Švietimo Ministerijos Centro Įstaigon muzikos reikalų ypatingu valdininku organizuoja simfoninius koncertus ir išjudina tautos melodijų rinkimą.

St. Šimkus yra ne tik tautinio atminimo ir muzikos darbo veikėjas bei organizatorius, bet ir žymus kompozitorius. Ryškiausias vaidmuo tenka čia bene liaudies dainų harmonizacijoms. Čia galime pastebėti, jog Šimkus harmonizuodamas vadovaujasi labiau įkvėpimu bei grožio ieškojimu, o nepasiduoda galvojimo vaizai ir nesilaiko griežtai sausų harmonizacijos reikalavimų. Harmonizuodamas stengiasi atrasti tai, kas dainas pagražina, pajvairina, ne tik į melodijų ypatumus, bet ir į teksto turinį. Ji-

sai kiekvienai liaudies dainei parenka tam tikrą, jai vienai tetinkamą derinimo būdą. Todėl St. Šimkaus harmonizacija pasižymi nuostabių įvairumu ir gražumu, ir kas svarbiausia — nuostabiai pataikytai lietuviška dvasia. Taip pat jo ir originalės kompozicijos pasižymi lietuviškumo pagavimu melodijoje ir kompozicijoje.

Iš didesniųjų jo kūrinių: «Atsisveikinimas su giria», «Cigonai», «Atsisveikinimas su tėvyne» ir ypač «Nugrimzdęs dvaras» — baladė baritonui, orkestrui ir motery chorui, be to, dar «Nemunas» simfoninė poema.

Vėliau St. Šimkus vėl sėdasi mokyklos suolu — studijuoja Leipcege pas garsųjį prof. Karg-Elert'ą ir kitus. Jo Leipcego studijų vaisiai — gražios variacijos fortepijonui, «Siluetai», kurie sukėlė nemažą puikių atsiliepimų net užsienyje.

Mokykloms jis taip pat yra davęs naudingų, tikrai lietuviškų dainų rinkinėlių, parašęs parta ruožu metu dar naujų kariškų dainų.

St. Šimkaus rūpesniais ir redagavimu išleisti, M. K. Čiurlionio muzikos kūriniai.

Jis taip pat žymus dainų rinkėjas, surinkęs daug liaudies melodijų. Liaudies melodijų parinkime St. Šimkus pasirodo visa savo siela suaugęs su lietuviškąja melodija. Tautinės melodijos, tarytum į jo kraują įėjus, intuityviai išskiriamos: geros nuo prastųjų, lietuviškosios nuo svetimųjų. Ne vienos senutės dailiosios dainos išspaudžia Šimkui netdžiugsmo ašaras, ko iš kai kurių naujųjų muzikų nesiti kėtum.

Lietuvių tautos muziką sukurs tik muzikai lietuviai. prisisunkę mūsų tautos melodijų, jos gamtos, papročių ir dvasios, o ne tam tikslui pasamdyti.

St. Šimkaus vaisingo darbo 30 metų sukaktis turėtų paskatinti dar daugiau gerbti mūsų tautos kultūrai nusipelnčius vyrus. O sukakties minėjimas tesustiprina pasiryžimą šalintis nuo svetimųjų tarptautiškų melodijų ir eiti tais lietuviškosios dainos ir muzikos keliais, kuriais ėjo kompozitorius Stasys Šimkus.

Būkime Draugiškesni.

Senovės lietuvių tauta buvo pagarsėjusi savo vaisingumu, draugiškumu ir kitomis geromis ypatybėmis. Lietuviai visais laikais buvo žinomi, kaip geros širdies, draugiški ir malonūs žmonės. Kolektyviai (kaimuose, miesteliuose ir t. t.) gyvendami lietuviai, visada gražiai, draugiškai sugyvendavo, vieni kitiems padėdavo ir bendrai dalindavosi savo vargais ir džiugsmais.

Tačiau gyvenimas ne stovi vietoje. Jis kas dien keičiasi; keičiasi gyvenimo sąlygos ir aplinkybės. Kitados lietuviuose klestėjęs draugiškumas, meilė, gražus tarpusavio sugyvenimas, šiandien nyksta, netenka savo pirnikėtės reikimės. Tą mes gerai pastebime čia išėivijoje, ypatingai lietuvių jaunimo tarpe.

Mes dažnai nusiskundžiame, kad čia, Brazilijoje, gyvenimas esąs nepaprastai nuobodus, monotoniškas. Jaunimo dvasia skursta be paguodos, be linksmumo. Kad tai tiesa, ginčyti netenka. Ištikrųjų lietuvių išėivių jaunimas gyvena ne pavydėtinos sąlygose.

Kas daugiau pažįsta Lietuvos ir mūsų išėivių jaunimą, tas, be abejo, pasakys, kad skirtumas yra didelis. Mūsų išėivių jaunimo tarpe draugiškumo, geros širdies, meilumo, šveinumo, nuoširdumo — geriausių jaunimo ypatybių — labai mažai tėra. Mūsų jaunimas ne tik nutautėja, bet kartu netenka ir viso to gero, už kurį lietuviai visais amžiais buvo kitų gerbiami.

Mūsų jaunimas atrodo kažkoks paniūręs, apsnudęs, užsidaręs savyje. Gyvename svetimoje šalyje, esame kitiems svetimi. Rodos, bent šita aplinkybė turėtų mus versti prie gražaus sugyvenimo, draugiškumo ir meilės vieni kitiems. Išėivijoje privalėtumėm, daugiau negu kur kitur, vieni kitus mylėti, būti vieni kitiems draugiškesniais, atviresniais, parodyti daugiau širdies. Lietuvis jaunuolis — jaunuolė turėtų savo tarpe jaustis, kaip savo šeimoje, kaip su broliais ir seserimis.

Deja, šito mūsų tarpe nesimato. Mes netikėtai sugyvename su nepažistamaisiais, su tais, kuriuos mes rečiau susitinkame ar turime kokius nors santykius, bet ir su savo draugais, bendradarbiais. Kokių ne malonių, ne gražių, ne draugiškų kivičių, pykčio, ne susipratimo, pasitaiko net mūsų organizacijose, kurių mes tiek nedaug turime ir jos pačios tokios ne skaitlingos.

Būdami vieni kitiems ne draugiški, ne nuo širdūs, nemokėdami gražiai savo tarpe sugyventi, kenkiame dangiausia patys sau. Mūsų gyvenimas, jau ir taip nykus, liūdnas ir ne jaukus, darosi tik dar blogesnis, dar liūdušnis.

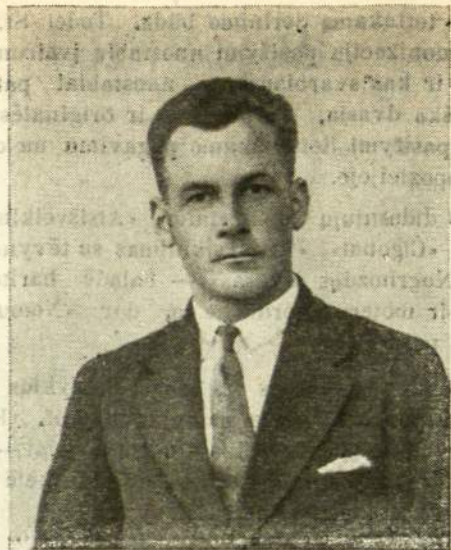
Norėdami, kad mūsų jaunystė veltui nedingtu, kad mūsų gyvenimas būtų gražesnis, jaukesnis, privalome patys tarpusavy, išmokti gražiai sugyventi ir būti vieni kitiems draugiškesniais, žmoniškesniais. Būti vieni kitiems broliais ir seserimis. Kol patys sau kenksime, tol gražesnio, linksmesnio gyvenimo nesulauksim: ir tik skursime, paskendę egoizme, savimeilėj ir kitose nedorybėse. Taigi, būkime draugiškesni vieni kitiems.

R. Kymantas.

Stasys Vancevičius
«Lietuvio» ir «Vilties» redaktorius, kuris birželio
24 d. išvyksta į Pasaulio Lietuvių Kongresą.

Lionginas Gaigalas
«Šviesos» D-jos pirmininkas, kuris pava-
duoja išvykstantį redaktorių.

„Vilties“ Redaktoriui išvykstant.

Birželio 24 dieną į Pasaulio Lietuvių Kongresą išvažiuoja «Lietuvio» ir «Vilties» redaktorių p. St. Vancevičius.

Redaktorių p. St. Vancevičius, galima pasakyti, buvo drauge ir «Vilties» žurnalo įkūrėjas. Jis pirmutinis iškėlė jaunimo žurnalo reikalą «Vilties»-gos Centro Valdybos posėdžiuose, vėliau išdirbo laikraščio leidimo planą ir leido sau užsidėti naują, sunkią pareigą — būti pirmuoju «Vilties» žurnalo redaktorium. Į šį žurnalą redaktorių įdėjo, visą savo sielą ir visa atliekama laiką. «Vilties» idėjos — žmoniškumas, lietuviybė, menas, mokslas, didžiausia tolerancija tikėjimui — iš paties redaktoriaus sielos gelmių išeiną įsitikinimai. Paprastai yra sakoma «Koks redaktorių, toks ir laikraštis». Tiesiog nepaprastu pasišventimu, jis, atspėdamas nuo savo tiesioginio darbo — «Lietuvio» redagavimo, atlikinėjo žurnalo administracinį ir redakcinį darbą. Jam turėjo pakakti energijos kartais pačiam vienam bemaž pusę laikraščio užpildyti. Kiek tai tekdavo pavargti beieškant skelbimų, naujų bendradarbių, ar žurnalą platinant!

Jau ketvirtas «Vilties» n-ris į visuomenę paširodo. Redaktorių, po sunkaus, atsakomojo mūsų kolonijoje darbo, dėjo pertrauką.

Išvažiuodamas į Kongresą nemano nustoti rūpinę «Vilties» žurnalo reikalais. Žada iš kelionės rašyti straipsnius, parinkti Lietuvoje prenumertų, bendradarbių. Kiek mes žinome žurnalui Brazilijoje labai trūksta bendradarbių, ypač prisiminus

kad nėlai senai tragiskai žuvo vienas produktiviausių ir gabiausių bendradarbių V. Atkočaitis. Lietuvoje gi žmonių galinčių ir norinčių rašyti yra nemaža. Tikimės, kad redaktoriui pavyks su jais susitarti.

St. Vancevičius š. m. birželio mėn. 8 d. įvykusiam Lietuvių Sąjungos Brazilijoje V-bos posėdy išrinktas atstovauti Kongrese visą Sąjungą.

Išvykstantį «Vilties» redaktorių pavaduos gerai visai kolonijai žinomas mokytojas p. L. Gaigalas — «Šviesos» D-jos pirmininkas. Mok. L. Gaigalas yra prityręs spaudos darbininkas, redagavęs 1932 metais «Lietuvį Brazilijoje». Tikimės, kad «Vilties» žurnalas dėl to ne kiek nenukentės, o sugrįžęs redaktorių iš Lietuvos, kupinas naujų gimtosios šalies įspūdžių, naujos energijos, duos žurnalui naujos dvasios ir padarys jį dar gražesniu, įdomesniu. Linkime jam iš širdies malonaus poilsio ir pasisekimo darbuose.

Naujam gi redaktoriaus pavaduotojui p. L. Gaigalui linkime kuo geriausio pasisekimo naujame darbe.

Viltietis.

B. L. J. S-Ų «Viltis» Bomi Retiro, Mokos ir Vila Belos skyrių bendras susirinkimas, įvykęs šių metų birželio 2 dieną, Dr. V. Kudirkos vardo rūmuose.

Lietuvos Tautinė Jaunuomenė Persiorganizavo Vado Pavyzdžiu.

1927 metais įsisteigė Lietuvių tautinės jaunomenės «Jaunosios Lietuvos» sąjunga. Tai jaunesnieji tautininkai, kuriems dar per anksti dalyvauti politikoje, bet kurie ruošiami ateity dalyvauti krašto tvarkyme «Jaunosios Lietuvos» vyriausiu vadu ir globėju yra Prezidentas Antanas Smetona. Per aštuoneris savo gyvavimo metus, ši jaunimo sąjunga išaugo į plačią ir didelę organizaciją. Šiuo metu visoje Lietuvoje yra apie 1000 «Jaunosios Lietuvos» skyrių, kurie turi apie 40.000 narių. Nariai, daugiausia lavinami sporte ir dirba kultūros darbu: rengia paskaitas, pamėginimus, įvairius kursus, šventes, lavinasi, mokosi gražiau kalbėti ir stengiasi Lietuvos gyventojus įtraukti į organizacinį darbą.

Neseniai Kaune buvo metinis «Jaunosios Lietuvos» sąjungos suvažiavimas. Jame dalyvavo apie 450 žmonių. Tarp kitų suvažiavime dalyvavo Lietuvos Prezidentas A. Smetona, ministras pirmininkas Juozas Tubelis, kiti ministrai, kariuomenės vadas gen. št. pulk. Raštikis, viceministrai ir daug kitų žymių žmonių. Iš suvažiavimo padarytų pranešimų matyti nemaži «Jaunosios Lietuvos» kultūros darbai. Ypač daug nuveikta sporto srityje ir čia pasiekta gražių vaisių. Svarbiausia, tai šiame suvažiavime buvo pakeisti sąjungos įstatai. Pagal nau-

jus įstatus, «Jaunoji Lietuva» perorganizuojama vado pavyzdžiu. Vadinasi, nuo dabar visą sąjungos darbą tvarkys vyriausias «Jaunosios Lietuvos» vadas. Juo Prezidentas A. Smetona paskyrė ilgametį «Jaunosios Lietuvos» pirmininką adv. B. Grebliuską. Vyriausias sąjungos vadas skirs sau padėjėjus ir kitus žemesnius sąjungos rajonų ir skyrių vadovus. Suvažiavimas apsvarstė ir priėmė ateinančių trejų metų «Jaunosios Lietuvos» veikimo planą. Jame numatyta plati kultūrinio ir ideologinio auklėjimo programa, stovyklavimas, kursai, įvairios šventės ir 1937 m. didžiulis sąjungos dešimtmečio proga «Jaunosios Lietuvos» sąskrydis. Suvažiavimo pabaigoje pasižymėjusiems «Jaunosios Lietuvos» veikėjams buvo įteikti «Trijų liepsnų» garbės ženklai. Nuo šių metų, tautinės jaunomenės sąjunga savo metinę šventę švęs birželio 13 d. t. y. savo globėjo Prezidento Antano Smetonos vardo dieną.

Tsb.

* * *

Mūsų Kolonijos Gyvenimas

18

LIETUVIU S-GOS BRAZILIJOS POSĖDIS.

Birželio 8 dieną įvyko Lietuvių S-gos Brazilijoje posėdis, kuriame buvo renkamas atstovas į Pasaulio Lietuvių Kongresą. Atstovu išrinktas «Vilties» ir «Lietuvio» redaktorius Stasys Vancevičius, kuris į Kongresą išvyksta birželio 24 dieną, laivu «Asturias». St. Vancevičius, taip pat, gavo raštu įgaliojimą iš Rio de Janeiro lietuvių organizacijos «Vilnis», atstovauti ją Kongrese.

IŠ «VILTIES» S-GOS VEIKIMO.

Centro Valdybos posėdis įvyksta birželio 19 d., kuriame numatoma svarstyti keletą svarbesnių klausimų.

Birželio 2 dieną, Dariaus—Girėno vardo salėje įvyko bendras visų trijų — Bom Retiro, Mocos ir Vila Belos — skyrių susirinkimas, kuriame buvo renkamas atstovas į Pasaulio Lietuvių Kongresą. Atstovu išrinktas mok. V. Nalivaika, kuris, kiek teko patirti, į Lietuvą išvažiuoja liepos mėn. 12 dieną.

Mocos skyrius šių metų birželio 29 dieną rengia vakarą Dariaus—Girėno vardo salėje, per kurį bus vaidinama 5-ųjų veiksnių drama «Savanoriai». Veikalą režisuoja L. Stanevičius.

Vila Belos skyrius irgi ruošiasi vaidinti. «Moderniškoji kaimo moteris» ir «Vytautas Pančiuose». Pastarasis veikalas numatomas vaidinti «Lega Lombarda» salėje, rugpiūčio mėnesio pradžioje.

Bom Retiro skyrius neseniai surengė koncertą Dariaus—Girėno vardo salėje, kuris pavyko gana puikiai. Choras gražiai padainavo keliolika dainų. Taip pat gražiai pavyko ir solo dalykai bei duetai. Koncerto programa tikrai galima buvo pasigerėti, tik gaila, kad publikos buvo nedaug.

LIETUVOS KONSULO IŠLEISTUVĖS.

Birželio 16 dieną Dariaus—Girėno vardo salėje buvo suruoštas, Lietuvos Konsulo p. Dr. P. Mačiulio atsisveikinimas su S. Paulo lietuvių kolonija, dalyvavo daugybė žmonių. Valstybiniai nusistatė šios kolonijos vardu kalbėjo atsargos kapitonas p. J. Čiuvinškas. Nepaprastai gražią ir įspūdingą atsisveikinimo kalbą pasakė p. Konsulas Dr. Mačiulis. Sugiedojus Tautos Himną, p. Konsulas su poniu išvyko. L. Gaigalas skaitė įdomią paskaitą apie didelius Lietuvos Konsulo Dr. Mačiulio nuopelnus S. Paulo lietuvių kolonijai. Po paskaitos buvo priimta ir susirinkusiųjų pasirašyta atatinama rezolucija.

IŠ «LITHUANIJOS» GYVENIMO.

Paskutiniu metu «Lithuanijos» veikimas

žymiai pagyvėjo. Padidėjo narių skaičius ir jaučiamas didesnis susiklausymas, sutarimas narių tarpe. Mocos skyrius laimėjo keletą futbolo ir ping-pongo rungtynių. Bom Retiro skyrius birželio mėn. 2 d. už bėgimą laimėjo gražią taurę, 16 dieną 17 km. «Maratono bėgime» sportininkai Vladas Banaitis ir J. Petnys, gerai atbėgę pažymėtą distanciją gavo medalius.

Birželio mėn. 16 dieną «Lithuanija» daug prisidėjo prie Konsulo D-ro P. Mačiulio išleistuvių surengimo. 23 dieną manoma surengti futbolo rungtynes tarp Mocos ir Bom Retiro skyrių dėl Konsulo pastatytos taurės.

E.

ŠAUKIAMAS UKININKU SUSIRINKIMAS.

Kolonizacijos klausimas yra vienas iš aktualesnių lietuvių išievių klausimų Brazilijoje. Savos lietuviškos žemės ūkio kolonijos visi pageidauja, bet apie tai daugiau šnekama, rašoma, negu kas daroma. Iniciatorių grupė, norėdama šį reikalą pastūmėti pirmyn šaukia birželio mėn. 30 d. 3 val. p. p. Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes susirinkimą kuriame kviečia dalyvauti visus, kam tik rūpi savos ūkio kolonijos steigimo reikalas.

Ukininkas.

GRAŽUS MOKYKLOS VAKARAS.

Birželio mėn. 9 dieną Lietuvių Namų salėje įvyko gražus Vysk. Mot. Valančiaus mokyklos mokinių vakaras. Programą sudarė plastiški šokiai «Kur aš vargšė pasidėsiu?» ir «Čigonų šokis», deklamacijos ir vaidinimas. Plastiką parengė p. B. Švambarytė. Programa buvo labai įdomi. Žmonių taip pat prisirinko nemaža. Daugiausia prie programos išpildymo prisidėjo vietos skautai.

K.

Padėka.

«Vilties» S-gos V. Bellos skyr. reiškia nuoširdžiausią padėką D. U. L. R. už prisistatus sekantį veikalus:

1. „Moderniškoji kaimo moteris“.
2. „Vytautas pančiuose“.
3. „Paskutinė Rymo vestalė“.
4. „Kunigaikštis Rimgaudas“.
5. „Fonia Barbė“.
6. „Kooperatiškos Vestuvės“.

Skyrius Valdyba.

SIUVĖJU DĖMESIUI

Duodame vyriškų ir moteriškų rūbų kirpimo pamokas labai prieinamomis sąlygomis.

JUOZAS IR STASYS ŠLIKTAI.

Siuvėjai — specialistai, diplomuoti Chmieliansko Kirpimo ir Siuvimo Akademijoje Kaune su ilgamete darbo praktika Lietuvoje ir S. Paulo.

Vyriškų rūbų kirpimo pamokos duodamos ant rua Duque de Caxias Nr. 6 — A; moteriškų — rua Conceição Nr. 79 — A. Ten pat siuvami, sulig naujausių madų vyriški ir moteriški rūbai. Didelis medžiagų pasirinkimas.

ALIO!

NEPAPRASTAS

VAKARAS!

Kurį rengia „Vilties“ S-gos Mocos skydariaus — Girėno vardo salėje, rua Coxipó Nr. 13, šių metų birželio 29 d. (per Petrinės). Bus vaidinama 5-ių veiksmų drama

„SAVANORIAI“

P. L. Stanevičiui režisuojant. Veikalas nepaprastai įdomus, vaizduojas Lietuvos savanorių kovas už Nepriklausomybę.

Pradžią 8 val. vak. Pabaigą 4 val. ryto.

ALIO!

Dr. Adolpho Taubkin

A D V O K A T A S

(DIPLOMUOTAS S. PAULO FAKULTETO)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas salė 5. Telef. 2-1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak. Kalba lietuviškai.

Kiekvienas susipratęs lietuvis išeisvis skaito

vienintėlį Brazilijos lietuvių laikraštį

«LIETUVIS».

«LIETUVIS» yra didžiausias, rimčiausias ir įdomiausias, nepartinis lietuvių savaitraštis netik Brazilijoje, bet ir visoje Pietų Amerikoje.

JIS YRA PIGIAUSIAS, nes kainuoja metams tik 10 milreisu, pusmečiui 6\$000 ir atskiriems mėnesiams po 1\$000. Į Lietuvą metams 20\$000, pusmečiui 10\$000. Į visas Amerikos valstybes metams tik 15\$000, pusmečiui 8\$000.

Jei dar nesi «LIETUVIO» prenumeratorius, tai nieko nelaukdams, užsisakyk jį sau ir savo giminėms bei pažįstamiems Lietuvoje, Amerikoje, Argentinoje ar kur kitur.

Užsisakyk «LIETUVI», kas savaitę turėsi daugybę žinių iš Lietuvos, viso pasaulio, Brazilijos, vietos lietuvių gyvenimo ir t. t. Tat pasiskubink! Pinigus siųsti šiuo adresu:

«LIETUVIS» Caixa Postal 1764
S. Paulo.

JUNIME, tavo jauna dvasia visuomet reikalauja peno. Tu gyveni ne vien kūnu, bet ir siela. Tu privalai maitinti savo dvasią lietuvišku spauzdinu žodžiu. Nieko nelaukdams užsisakyk vienintėlį Pietų Amerikoje jaunimo žurnalą «VILTIS».

Tu jame rasi visada daug naudingų pasiskaitymų, apysakų gražių vaizdelių iš savo gimtinės ir kitų kraštų, daug įdomių ir pamo kinančių straipsnių, eilėraščių, juokų ir kt.

«VILTIS» metams kainuoja tik 8\$000, pusmečiui 5\$000. Į Lietuvą — metams 15\$000 pusmečiui 8\$000. Į visas Amerikos valstybes — metams 12\$000, pusmečiui 6\$000.

Pinigus siųsti „Viltis“ caixa postal 1764
S. Paulo.

Redakcijos ir Administracijos adresas: rua
Bandeirantes, 92 S. Paulo.

Moterišku rūbu siuvėja

Siuva visokius moteriškus rūbus sulig naujausių madų. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuolaida.

V. Baceviciénė.

RUA CAMPINEIROS Nr. 62 (MÓOCA).

VILLA ZELINA

AUKŠTA VIETA, GERAS ORAS, PLAČIOS GATVĖS, SVEIKAS VANDUO, ELEKTROS ŠVIESA, LIETUVIŲ, BAŽNYČIA IR T.T. BONDŽIŲ, AUTOBUSŲ IR TRAUKINIŲ SUSISIEKIMAS. SKUBEKITE. ĮSIGYTI NUOSAVĄ ŽEMĖS SKLYPĄ! DUODAMA MATERIOLAS IŠSIMOKĖJIMUI. DAR YRA ŽEMĖS PO 10#000 UŽ M² ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI. TEIRIAUTIS: PRACA ANTONIO PRADO N^o3 SOB. TELEPHONE 2-5023

VIETOJE:
 PAS KARLOS KORKISCHKO
 AV. ZELINA N° 33
 ŽEMĖS SAVININKAS CLAUDIO MONTEIRO SOARES.